

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка



Навчально-науковий інститут
філології та історії
Кафедра української мови, літератури та методики навчання

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА
2023 рік вступу

Код дисципліни	ОК 14
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна дисципліна циклу професійної підготовки
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (Українська мова і література)»
Обсяг дисципліни	17 кредитів ECTS (480 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	іспит

Інформація про викладачів

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Лучкіна-Загородня Любов Василівна , канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання
Контактний телефон	0990513978
E-mail:	lucljuba5@gmail.com
Профіль викладача	https://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universytet/naukovo-pedahohichn-i-pratsivnyky/412-luchkina-lyubov-vasilivna
Консультації	П'ятниця 15.00-16.00 https://us02web.zoom.us/j/9018558306?pwd=M0V5TExmenNhZURNZWtL1RaM2ZTUT09 Ідентифікатор конференції: 901 855 8306 Код доступу: 1234

Кількість часу на вивчення

Лекцій	18
Практичних занять	18
Самостійна робота студента	54
Форма контролю	Іспит

Курс сучасної української літературної мови – нормативна навчальна дисципліна, яка становить основу професійної підготовки вчителя української мови і літератури.

Майбутні фахівці-філологи мають досконало опанувати інструмент пізнання – рідну мову. Саме тому майбутній учитель словесності повинен вільно володіти лексичним і фразеологічним багатством української літературної мови, розуміти структуру і внутрішні закономірності мовної системи, вільно володіти мовними нормами, зміцнювати навички мовних розборів, знати норми орфоєпії і вміти застосувати їх на практиці. Опанування курсу здобувачами вищої освіти спирається на знання таких навчальних дисциплін, як вступ до мовознавства, практичний курс української мови, лінгвістичний аналіз художнього тексту.

ОК «Сучасна українська мова. Вступ. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Фонетика і фонологія. Морфонологія. Орфоєпія» ставить за **мету** висвітлити закономірності походження, розвитку, структури і функціонування сучасної української літературної мови, оволодіти лексичними нормами сучасної української літературної мови та закономірностями їх практичного використання в процесі комунікації, розвивати і вдосконалювати словникове багатство студентів, сформувати професійно значущі лексичні компетенції; засвоїти теоретичні відомості фонетики і фонології, морфонології, орфоєпії, формувати вміння і навички визначати й характеризувати фонетичні та фонематичні явища з урахуванням усіх наукових аспектів, добирати ілюстрації, дотримуватися орфографічних норм, удосконалювати культуру усного і писемного мовлення.

Завдання курсу:

- ознайомити із проблемами походження та історичного розвитку української мови, закономірностями становлення сучасної української літературної мови, літературними нормами та функціональними різновидами;
- засвоїти науково-теоретичну інформацію про одиниці лексико-семантичного та фразеологічного рівнів мови у їх взаємозв'язках і відношеннях, закономірності їх функціонування і розвитку;
- розуміти місце і роль різних груп споконвічної і запозиченої лексики та фразеології відповідно до сфери їх використання;
- формувати усвідомлене ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної, моральної і культурної цінності, потребу знати українську мову й досконало володіти нею в усіх сферах суспільного життя;
- виробляти практичні навички володіння культурою мови, дотримання в усних і письмових висловлюваннях лексичних норм, користуватися лінгвістичними словниками;
- вивчити звук як фонетичну одиницю, його акустичну природу та особливості творення, критерії поділу звуків на голосні і приголосні, принципи їх класифікації;
- уміти характеризувати звукові зміни у мовленнєвому потоці;
- вивчити закономірності фонологічної системи сучасної української мови, характеризувати різні види модифікацій фонем;
- характеризувати склад як фонетичну одиницю, знати принципи складоподілу в українській мові;
- ознайомити із процесами формування звукової системи української мови протягом історичного періоду її розвитку, знати причини виникнення або занепаду звуків, еволюцію звукових явищ на шляху становлення фонетичної системи сучасної української мови;
- ознайомити з орфоєпічними нормами сучасної української літературної мови;

- забезпечити сприятливі умови для кожного здобувача освіти залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів;
- сприяти розвитку гнучких навичок, безперервній самоосвіті та самовдосконаленню на засадах сталого розвитку.

Теоретична частина курсу полягає у вивченні теоретичних відомостей про походження і розвиток української мови, лексичне значення слова, групи слів за кількістю наявних у них значень, різновиди лексичних значень, види фразеологізмів, їх походження, типи словників, класифікацію звуків, звукові зміни у потоці мовлення, звуків і фонем у процесі словозміни й словотвору, зумовленість цих змін, норми вимови звуків. Програма побудована на основі логічної послідовності вивчення орфоепічних, лексичних та стилістичних норм мовлення.

Практична частина курсу спрямована на збагачення індивідуального словникового запасу; удосконалення вміння використовувати різні групи лексики, фразеологізмів для точності, емоційності мовлення; формування вмінь і навичок визначати й характеризувати фонетичні та фонематичні закономірності, добирати ілюстрації; удосконалення культури мовлення на лексичному, фонетичному, орфоепічному рівнях; визначення фонетичних та історичних чергувань, їх зумовленість; застосування теоретичних знань у різних виявах усного та писемного мовлення.

Пререквізити для успішного оволодіння змістом навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» є: 1) знання й уміння з української мови, яких набувають майбутні здобувачі вищої освіти під час навчання в ЗЗСО; 2) загальні й фахові компетентності та результати навчання, які формуються під час вивчення таких дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Практичний курс української мови».

Постреквізити вивчення навчальної дисципліни «Сучасна українська мова»: «Методика навчання української мови», «Історична граматики», «Українська діалектологія», «Стилістика», «Історія української мови», «Загальне мовознавство», «Курсова робота з української мови/української літератури/зарубіжної літератури», «Виробнича педагогічна практика», «Виробнича педагогічна практика на робочому місці», «Комплексний кваліфікаційний екзамен із української мови та історії української і зарубіжної літератур».

Очікувані результати навчання:

Дисципліна формує такі загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 4.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях професійної взаємодії, бути критичним і самокритичним.
- ЗК 5.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6.** Здатність використовувати мовно-літературні знання в освітній діяльності.
- ЗК 8.** Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 13.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Дисципліна формує такі фахові компетентності (ФК):

- ФК 1.** Здатність до формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
- ФК 3.** Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, зарубіжної літератури.
- ФК 4.** Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, зарубіжної літератури в закладах освіти, практиці навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури.
- ФК 7.** Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах,

володіти методикою розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти в процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 10. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі з метою інтерпретації та порівняння мовних і літературних явищ, використання різних методів і методик аналізу тексту.

ФК 17. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

ФК 18. Здатність до використання інновацій у професійній діяльності в галузі освітніх і лінгвістичних досліджень для проведення власного наукового дослідження, узагальнення й оприлюднення результатів розроблення актуальної проблеми (у науково-методичних виданнях, виступах тощо).

Програмні результати навчання

ПРН 2. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури.

ПРН 4. Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 8. Уміє працювати з різними джерелами інформації (науковими, довідково-енциклопедичними, художніми, бібліографічними, навчально-методичними, цифровими та ін.), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 14. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 16. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовою.

ПРН 17. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання мови й фахового змісту, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі.

ПРН 25. Здатний навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

ПРН 26. Здатний аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

ПРН 27. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.

ОК «Сучасна українська мова. Вступ. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Фонетика і фонологія. Морфонологія. Орфоепія» є обов'язковою навчальною дисципліною, яка займає важливе місце в системі підготовки бакалаврів філології. ОК дає знання про походження і розвиток рідної мови, лексичний склад, фонетичну систему сучасної української літературної мови та її літературні норми.

Організація навчання, викладання і контролю

Навчальний матеріал курсу структуровано в логічно завершені частини-модулі, у межах кожного з них визначено навчальні теми, що охоплюють різні форми і види навчальної діяльності студентів: аудиторну (практичні заняття) та самостійну роботу.

В основу навчання і викладання покладено методи навчання і викладання та форми оцінювання програмних результатів навчання.

Добір методів навчання і викладання ґрунтується на програмних результатах навчання:

- *словесні* методи: бесіда, дискусія;
- *наочні*: ілюстрування;
- *практичні*: виконання вправ і завдань, робота з інформаційними джерелами;
- *інноваційні* технології: інтерактивне навчання, проблемне навчання.

Інструментом для вимірювання професійних результатів навчання є різні **форми оцінювання**:

- *усні*: виступ, бесіда, відповідь;
- *письмові*: виконання вправ і завдань, укладання схем або таблиць, самостійна робота тощо;

- *тестові*: виконання тестів;
- *самоконтроль*: самооцінювання власної навчальної дії.

Домінує формувальне оцінювання, відповідно до якого оцінювання є не лише інструментом для вимірювання професійних результатів навчання, а й засобом для постійного навчання, формування загальних і фахових компетентностей.

Основні поняття: мова, літературна норма, діалекти, стиль, норми мовлення, кодифікація, лексикологія, лексика, полісемія, синоніми, антоніми, омоніми, пароніми, архаїзми, неологізми, запозичення, фразеологія, фразеологізми, ідіоми, крилаті вислови, прислів'я, приказки, кальки, словник, лексикографія, фонетика, фонологія, фонема, звук, редукція, асиміляція, акомодация, морфонологія, орфоепія, інтонація, наголос.

Особливості опанування освітнього компоненту під час дистанційної форми навчання. Навчальні заняття для здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання під час дистанційної освіти здійснюється в синхронному (взаємодія учасників освітнього процесу з одночасним перебуванням у вебсередовищі дистанційного навчання) за допомогою технологій дистанційного навчання (онлайн-зв'язок програмного забезпечення Zoom, Google Meet, Skype, соціальних месенджерів Viber, Instagram, Telegram тощо) та асинхронному режимі (взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання із затримкою в часі) за допомогою електронної пошти, соціальних мереж, форумів, Google Classroom та інших хмарних технологій.

ОК «Сучасна українська мова. Вступ. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Фонетика і фонологія. Морфонологія. Орфоепія» вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у другому семестрі. Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, модульних контрольних робіт та підсумковий контроль – **іспит**.

Структура залікових кредитів дисципліни

Кількість модулів та змістових модулів	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні	самостійну роботу (СРС)
МОДУЛЬ 1. Вступ. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія			
Змістовий модуль 1. Вступ			
Тема 1. Вступ	1	1	2
Змістовий модуль 2. Лексикологія			
Тема 2. Лексико-семантична система мови	1	1	2

Тема 3. Лексика української мови з погляду походження	2	2	4
Тема 4. Функціонально-стилістична диференціація лексики української мови	1	2	4
Тема 5. Лексика української мови з погляду сфер уживання. Активна і пасивна лексика.	1	2	4
Змістовий модуль 3. Фразеологія. Лексикографія			
Тема 6. Фразеологія	2	2	2
Тема 7. Лексикографія	-	2	2
МОДУЛЬ 2. Фонетика і фонологія. Морфонологія. Орфоепія			
Змістовий модуль 4. Фонетика і фонологія. Модифікації фонем			
Тема 8. Фонетика	2	2	4
Тема 9. Фонологія	2	2	4
Тема 10. Зміни звуків у потоці мовлення	2	2	4
Змістовий модуль 5. Морфонологія. Орфоепія			
Тема 11. Морфонологія. Історичні чергування в системі голосних фонем	4	2	5
Тема 12. Історичні чергування в системі приголосних фонем. Комбінування функціональних та історичних чергувань.	2	2	5
Тема 13. Орфоепія	2	2	4
Разом за семестр	18	18	46

Самостійна робота здобувачів освіти із зазначеного курсу передбачає:

- I. Підготовку і конспектування питань із певної теми.
- II. Складання термінологічного словника до теми.
- III. Робота здобувачів освіти за спеціальними пошуково-дослідницькими завданнями.

Система оцінювання

Політика оцінювання

– **Політика щодо дедлайнів та перескладання:**

Роботи, які подаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається до завершення вивчення курсу.

– **Політика щодо академічної доброчесності:**

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

– **Політика щодо відвідування:**

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Оцінювання

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти:

ECTS	Бали	Зміст
-------------	-------------	--------------

A	90-100	відмінно
B	82-89	добре
C	74-81	добре
D	64-73	задовільно
E	60-63	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів із курсу

Рівні навчальних досягнень	Бали	оцінка		Критерії оцінювання навчальних досягнень
		Національна шкала	Шкала ECTS	
Високий	90-100	Відмінно (5)	A	Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, повно, логічно й послідовно розкриває зміст теоретичних питань; виявляє різнобічні, систематизовані, глибокі знання; вільно володіє теоретичними основами і лінгвістичною термінологією; висловлює власні думки, робить аргументовані висновки, рецензує й доповнює відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; демонструє ґрунтовні знання першоджерел, усвідомлене розуміння різних мовознавчих підходів у розв'язанні основних проблем мовознавства, у трактуванні лінгвістичних категорій, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань; виявляє високий рівень літературного мовлення.
Достатній	82-89	Дуже добре «4»	B	Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, володіє понятійним апаратом мовознавства, логічно і послідовно викладає матеріал, висловлює власну думку, робить висновок, правильно розкриває основний зміст матеріалу, добре знає основні мовознавчі закономірності і вміє використовувати їх у розв'язанні практичних завдань, комплексно вирішує поставлені завдання, правильно використовує довідкову літературу, має стійкі навички виконання практичних завдань, добре володіє літературним мовленням, проте у відповіді допускає 1-2 незначні неточності у використанні лінгвістичної термінології чи тлумаченні мовних явищ.
	74-81	Добре «4»	C	Здобувач вищої освіти достатньо володіє понятійним апаратом, правильно, логічно, послідовно викладає основний зміст матеріалу, добре знає основні мовознавчі закономірності і вміє використовувати їх у розв'язанні практичних завдань, комплексно вирішує поставлені завдання, правильно використовує довідкову літературу, за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; добре володіє культурою мовлення, але допускає незначні огріхи в порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці, у відповіді допускає 1 значну

				неточність (серйозну помилку) у використанні термінології чи тлумаченні мовних явищ.
Задовільний	64-73	Задовільно «3»	Д	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, правильно викладає теоретичний матеріал на рівні репродуктивного мислення, володіє термінологією, вміє проілюструвати теоретичні положення прикладами, у відповіді неповно обґрунтовує висновки, припускається помилок в узагальненні, допускає низку суттєвих помилок у використанні спеціальної термінології та інтерпретації мовних явищ, зміст окремих питань викладає частково, непослідовно, відповідь виявляє прогалини у знаннях.
	60-63	Задовільно «3»	Е	Здобувач вищої освіти знайомий із основними поняттями навчального матеріалу, викладає зміст теоретичних питань на репродуктивному рівні, у цілому володіє термінологією, вміє проілюструвати теоретичні положення прикладами, у відповіді неповно обґрунтовує висновки, припускається помилок в узагальненні, у розкритті окремих теоретичних положень припускається суттєвих помилок, неточності у розумінні та інтерпретації мовних явищ, відчуються труднощі у використанні теоретичних положень для розв'язання практичних завдань, не вміє самостійно зробити узагальнюючий висновок, планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
Низький	35-59	Незадовільно «2»	FX – з можливістю повторного складання	У здобувача вищої освіти відсутня логіка й обґрунтування теоретичних положень, відповідь має переважно репродуктивний характер, допускаються суттєві помилки, відповіді мають фрагментарний характер, у відповіді не розкриті основні поняття, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	1-34	Незадовільно «2»	F – з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, виконує лише окремі елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається на основі середньозваженого бала за національною шкалою і виставляється у відомість обліку успішності та ІНПС (заліковій книжці) за двома шкалами оцінювання: національною і ЄКТС. Середньозважений бал (Сб) із дисципліни визначається на основі:

✓ встановленого вагового коефіцієнта (ВК) дисципліни (дорівнює 1, що згідно з робочою навчальною програмою розподіляється окремо за кожний вид роботи, зокрема: ВК за роботу на практичному занятті дорівнює 0,6; тематичний контроль, МКР – 0,1; СРС та ІРС – 0,1; залік (виставляється за результатом виконання всіх передбачених програмою завдань), екзамен – 0,2

✓ середньоарифметичного значення оцінок, одержаних студентом за кожний вид роботи відповідно до робочої програми за національною шкалою.

Визначення за таблицею 3 підсумкової оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS:

Таблиця 3 –

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка ECTS	Середньозважений бал, що формує інтервальну шкалу	Національна оцінка

1	2	3	
A	4,51-5,00	5	<i>Відмінно</i> – високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
B	4,01-4,50	4	<i>Добре</i> – достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
C	3,50-4,00	4	<i>Добре</i> – середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
D	2,83-3,43	3	<i>Задовільно</i> – середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
E	2,51-2,75	3	<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього
FX	2,00-2,50	2	<i>Незадовільно</i> – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
F	0,00-1,99	2	<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Баденкова В. , Зинякова А. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Акцентологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Миколаїв: МНУ, 2017. 279 с.
2. Глуховцева К.Д. Складні питання сучасної української літературної мови. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навчальний посібник для здобувачів освітніх ступенів «бакалавр», «магістр». Вид. друге, доп. і переробл. Старобільськ: Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2021. 265 с.
3. Голянич М. І., Стефурак Р. І. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Морфеміка. Словотвір: навчальний посібник. Івано-Франківськ : Голіней, 2020. 374 с.
4. Дубчак О. Чути українською. У світі звуки[ў] і букв. Київ: Віхола, 2022. 192 с.
5. Мартос С. А. Українська мова: лексикологія і фразеологія : навчальний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 236 с.
6. Мельник І. А. Фонетика і лексикологія української мови : Навчально-методичні матеріали для студентів. Луцьк : Надтир'я, 2019. 72 с.
7. Митько Н. А. Сучасна українська мова. Лексикологія. Матеріали для практичних занять : навчально-методичний посібник. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 64 с.
8. Пискач О.Д., Гоца Е.Д. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія: навчально-методичний посібник для студентів I курсу українського відділення філологічного факультету. Ужгород, 2022. 116 с.
9. Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник / уклад.: І. С. Гонца, В. В. Розгон. Умань : Візаві, 2021. 373 с.
10. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 391 с.
11. Хомич Т. Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика, Фонологія, Фономорфологія, Орфоепія, Графіка, Орфографія : Першокурснику на допомогу. Чернівці: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2019. 116 с.

Додаткова:

1. Бодик О. П. Сучасна українська мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навч. посіб. URL : http://shron.chtyvo.org.ua/Bodyk_Ostap/Suchasna_ukrainska_literaturna_mov_a_Leksykologhiia_Frazeolohiia_Leksykohrafiia.pdf

2. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія: навч. посіб. Київ: Академія, 2006. 368 с.
3. Головащук С.І. Словник наголосів. Київ: Наук. думка, 2003. 320 с.
4. Демська О. Вступ до лексикографії. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 266 с.
5. Єрмоленко С. Я., Бирик С. П., Тодор О. Г. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. Київ : Либідь, 2001. 224 с.
6. Комарова З.І. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика і фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія: збірник вправ і завдань для студ.-філол. вищих навч. закладів: навч. посібник. Умань: ПП Жовтий О.О., 2016. 129 с.
7. Лаврінець О. Я., Симонова К. С., Ярошевич І. А. Читай і знай! Довідник-практикум з фонетики, орфоепії, орфографії, лексикології, фразеології сучасної української мови. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 206 с.
8. Микитюк О. Р. Сучасна українська мова: самотутність, система, норма: навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2020. 440 с.
9. Наконечна Л.Б. Сучасна українська мова: Фонетика. Орфоепія. Морфонологія. Графіка. Орфографія: посібник. видання 2-е, доповнене і перероблене. Івано-Франківськ: НАІР, 2014. 108 с.
10. Пискач О., Лавер О. Орфоепічний практикум: методичні розробки до практичних занять для студентів ІІ курсу філологічного факультету, спеціальність «Українська мова та література». Ужгород, 2015. 55 с.
11. Плющ Н., Бас-Кононенко О., Дудник З., Зубань О. Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Київ, 2002. 174 с.
12. Полюга Л. М. Повний словник антонімів української мови. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000671>
13. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля. – Київ, 2006. 665 с.
14. Словник труднощів української мови. Харків : Торсінг плюс, 2012. 656 с.
15. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Я. Плющ. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0009522>
16. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / за ред. С. О. Карамана. URL: http://litmisto.org.ua/?page_id=6961
17. Сучасна українська літературна мова: Підручник / за ред. А. П. Грищенка. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk649258.pdf>
18. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Берковець та ін.; за ред. А.К. Мойсієнка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2013. 340 с.
19. Сучасний словник іншомовних слів. Харків : Торсінг плюс, 2009. 768 с.
20. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови: навч. посіб. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0002043>
21. Українська мова: Енциклопедія / редкол. Русанівський В.М., Тараненко О.О. (співголови), Зяблюк М.П. та ін. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001051>
22. Універсальний словник української лексики. Синоніми, антоніми, омоніми / Уклад.: Нечволод Л. І., Бездітко В. І., Парашич В. В. Харків : Торсінг плюс, 2011. 768 с.
23. Універсальний словник української мови: Орфоепічний. Словотворчий. Етимологічний / Уклад.: Дорошенко Т. С., Череп І. А., Омеляненко В. І. Харків : Торсінг плюс, 2009. 720 с.
24. Фащенко М. М. Сучасна українська мова. Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Практикум URL : <http://academiapc.com.ua/product/197>
25. Хомік О. Є., Сергеда Р. Л. Сучасна українська літературна мова: практикум. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 204 с.
26. Шевчук С. В., Кабиш О. О., Клименко І. В. Сучасна українська літературна мова : навч.

посіб. Київ : Алерта, 2017. 544 с.

27. Шевчук С. В., Лобода Т. М. Практикум з української мови: Модульний курс. Київ : Вища школа, 2006. 284 с.

28. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. Київ : Вища школа, 2007. 824 с.

29. Ющук П. І. Українська мова : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk661731.pd>

Іноземні джерела

1. Ilchenko O., Kravchenko N., Kramar N. Research methods in linguistics. Київ : Едельвейс, 2021. 284 p.

2. Linguistics studies. Paradigm shift & modern linguistic thought. Київ : Видавниче п-во "Едельвейс", 2021. 380 p.

3. Malmberg B. Readings in Modern Linguistics: An Anthology. Berlin/Boston: de Gruyter, 2019. 424 p.

4. Philosophy of language and new trends in translation studies and linguistics: collective monogr. Lviv; Toruń: Liha-Pres, 2019. 284 p.

5. Waszakowa K. Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny. Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego 2005. 265 s.

Електронні ресурси

1. Блог професора Пономарева. URL: <https://www.bbc.co.uk/blogs/ukrainian/ponomariv/2442>

2. Велика чи мала літера: словник-довідник. URL: <http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/v>

3. Лінгвістичний портал. URL : <http://www.mova.info/>

4. Мова – ДНК нації. URL : <https://ukr-mova.in.ua>

5. Нова Мова. Проект розвитку української мови. URL : <http://www.novamova.com.ua>

6. Портал української мови та культури URL: <https://slovnyk.ua/>

7. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. URL: <http://www.ulif.org.ua>

8. Словник української мови в 11 томах. URL: <http://sum.in.ua/> 13. Словник української мови: У 20-ти томах. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=24&page=0>

9. Словник української мови. Академічний тлумачний словник URL : <http://sum.in.ua/>

10. Словники України online: словозміна, синонімія, фразеологія. URL : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

11. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. URL: http://litmisto.org.ua/?page_id=6961

12. Українська мова. Енциклопедія. URL : <http://izbornyk.org.ua/ukrmova/um.htm>

13. Український лінгвістичний портал. URL : <http://www.ulif.org.ua>

14. Український правопис. URL: <https://drive.google.com/file/d/1p0moU61Yrg4RskpJYTljxkiAa5vrd0mM/view>

15. Уроки державної мови. URL : <http://www.mova.kreschatic.kiev.ua>